

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาผลของการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรทัศนศิลป์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ให้การสุ่มแบบกลุ่มได้นักเรียนจำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาได้แก่ แผนการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการทำงาน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน และแบบสอบถามประเมินการใช้หลักสูตร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีลำดับขั้นตอนคือ จัดทำโครงสร้างของหลักสูตร สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำคำอธิบายรายวิชา กำหนดชื่อวิชา รหัสวิชา เวลาเรียน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ได้หน่วยการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ นำไปทดลองใช้ และสรุปข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

2. ผลจากการนำหลักสูตรไปใช้

2.1 ด้านความรู้ ความคิด พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ด้านทักษะ พบว่า ทักษะการนำเสนอผลงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และสื่อความ ทักษะการวาดภาพลายเส้นและแรเงา และทักษะการวาดภาพระบายสี ทั้งหมดอยู่ในระดับพอใช้

2.3 ความสนใจ ความพร้อม ความรับผิดชอบ การแสดงออก การมีส่วนร่วม และความร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับดี

2.4 ความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตร พบว่าเนื้อหาที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือการวาดภาพระบายสี และเห็นว่าเนื้อหาสาระสอดคล้องกับกิจกรรม การพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน การพัฒนาทักษะการแสดงออก การพัฒนาทักษะการวาดภาพ และการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก กิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนพึงพอใจและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ การวาดภาพ กิจกรรมที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นมากที่สุดคือการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สื่อและแหล่งเรียนรู้มีเพียงพอ หลากหลายน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้ศึกษามากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ยกเว้น ความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อวิชาทัศนศิลป์ในระดับมาก และคุณลักษณะที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้มากที่สุดคือ ความรับผิดชอบ

3. แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรทัศนศิลป์ มีดังนี้

3.1 ในการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเห็นว่าควรปรับเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการวาดภาพ รวมถึงจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น

3.2 ในด้านการจัดสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ นักเรียนเห็นว่าควรขยายแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้มากขึ้น ควรส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ รวมถึงจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียนหรือทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจในท้องถิ่น

3.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับสภาพจริงและกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับความถนัดของนักเรียนมากขึ้น และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน รวมถึงใช้เกณฑ์ในการประเมินที่เหมาะสมและยุติธรรม